
حریم خصوصی در فقه و حقوق ایران

تألیف:

مهنا احمدلو

دانشجوی دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی



مجمع علمی و فرهنگی مجد

www.ketab.ir

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآورنده : حق حریم خصوصی در فقه و حقوق ایران / مونا احمدلو

مشخصات نشر : تهران، مجد، ۱۳۹۲.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۰۳۱-۷

موضوع : حق حریم شخصی
موضوع : حریم شخصی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۲ ح ۷ الف ۳ / KMH۸۴۳
رده‌بندی دیویی : ۳۲۳/۴۴۸
شماره کتابشناسی ملی : ۲۶۷۵۹۷۰

برگه‌های کثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، خلاف قانون، شرع و اخلاق است. وارد تخلف را به ستاد ساماندهی حقوق تألیف و نشر (۴۴۲۶۳۳۱۶-۰۲۱) گزارش فرمایید.

حریم خصوصی در فقه و حقوق ایران

تألیف: مونا احمدلو

انتشارات مجد

پایان ۱۳۹۲ تعداد: ۵۰۰ نسخه

قیمت: تومان

حق چاپ محفوظ است. به خصوص به «مجد» است.

دفتر مرکزی:

تهران، خیابان ۱۲ فروردین، تقاطع خیابان وحید نظری، پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۲۰۴۰۳۲ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۰۳۱-۷

ISBN: 978-600-193-031-7

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۸۳، تهران، تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (منبری جاوید)، تقاطع شهدای زاندارم، تهران، تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

شعبه کریمخان: بلوار کریمخان، بعد از خردمند شمالی، پلاک ۴۳، واحد ۱ شرقی، تهران، تلفن: ۸۸۸۴۴۳۳۷

شعبه یزد: خیابان فرخی یزدی، مجتمع تجاری شقایق، طبقه هم کف - تلفن: ۰۳۵۰۶۲۰۸۶

شعبه مشهد: خیابان دانشگاه، بعد از چهارراه دکتر، بازار کتاب گلستان، پلاک ۲ تلفن: ۸۴۰۵۵۲

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw6@yahoo.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام‌خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۳۰۰۰۸۷۶۷

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید میرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۲	مقدمه
۱۷	فصل اول: قلمرو حریم خصوصی
۱۹	زده‌شناسی حریم خصوصی
۲۱	حریم خصوصی در اصطلاح فقیهان
۲۲	حریم خصوصی در اصطلاح جدید حقوقی
۲۲	تعریف تکثرین حقوق‌دانان غربی
۲۳	تعریف کمترین تیرم بازارهای حقوقی - بین‌المللی
۲۵	تعریف حریم خصوصی از دیدگاه شناسایی مصادیق نقض آن (دکترین)
۲۹	تعریف حریم خصوصی از دیدگاه حقوق ایران
۲۹	تعریف قوانین ایران
۲۹	تعریف حقوق‌دانان ایرانی
۳۱	دشواری تعریف حریم خصوصی
۳۲	دیدگاه اندیشمندان غربی در مورد دشواری تعریف حریم خصوصی
۳۴	گرایش‌ها در مورد ماهیت حریم خصوصی
۳۴	تعریف حریم خصوصی
۳۶	اهمیت حوزه و حریم خصوصی
۳۹	نسبیت حریم خصوصی
۴۱	عوامل مؤثر بر حریم خصوصی
۴۲	نقش مکان در نقض حریم خصوصی
۴۳	نقش موضوع در نقض حریم خصوصی
۴۳	اثر قصد ناقض در نقض حریم خصوصی
۴۴	نقش وسایل و روش‌ها در نقض حریم خصوصی
۴۶	قلمرو حریم خصوصی با توجه به نقش اجتماعی افراد
۴۸	حریم خصوصی بین مقامات و شخصیت‌های دولتی در مقایسه با شهروندان عادی
۴۹	حریم خصوصی بین شهروندان مشهور و غیرمشهور

- ۵۱ نقش رضایت فرد در نقض حریم خصوصی
- ۵۱ نقش وجود یا نبود رابطه بین مدعی حریم خصوصی و نقض‌کننده‌ی آن
- ۵۳ تأثیر زمان در حریم خصوصی
- ۵۳ نقش پیشرفت تکنولوژی در حریم خصوصی
- ۵۴ چالش‌های پیش‌رو
- ۵۵ ملاک‌های حمایت از حریم خصوصی
- ۵۶ حق فردی
- ۵۷ بررسی دیدگاه‌های مختلف در مورد مبنا و جوهر حق
- ۵۷ دیدگاه فقها در مورد حق
- ۶۰ دیدگاه علمای دین در مورد حق
- ۶۱ دیدگاه حقوق‌دانان غربی در مورد حق
- ۶۱ تعریف حریم خصوصی
- ۶۲ حق در برابر سب و تکلیف
- ۶۳ اقسام حق فردی
- ۶۴ آزادی؛ اختیار و قدرت
- ۶۷ آزادی و اصل حریت
- ۶۷ قلمرو آزادی اشخاص
- ۶۸ حاکمیت دولت خدمتگزار و مسئول بر آزادی فرد
- ۷۰ مشروعیت قدرت دولت خدمتگزار
- ۷۰ خدمات عمومی؛ وظیفه‌ی دولت
- ۷۱ مفهوم خدمات عمومی
- ۷۲ نفع عمومی یا نفع برتر
- ۷۳ ملاک برتری نفع
- ۷۳ قانون اساسی مبین قلمرو اختیارات دولت
- ۷۶ آفات مبالغه در ستایش قانون
- ۷۸ مرز حکومت قانون؛ تجاوز به زندگی خصوصی و عقیده
- ۷۹ عدم تجاوز به عقیده و زندگی خصوصی
- ۷۹ قانون؛ پاسدار حریم خصوصی

۸۳	فصل دوم: حمایت از حریم خصوصی در فقه اسلامی
۸۶	ادله‌ی فقهی حمایت از حریم خصوصی
۸۶	ادله‌ی کلی حمایت از حریم خصوصی
۸۷	دلیل عقل
۹۱	ادله‌ی نقلی حمایت از حریم خصوصی
۹۱	حمایت از حریم خلوت
۹۲	ادله‌ی نقلی ممنوعیت سوءظن
۹۲	ممنوعیت سوءظن در آیات
۹۶	ممنوعیت سوءظن در روایات
۹۸	ممنوعیت تجسس و تفتیش از نظر فقها
۱۰۰	ممنوعیت تجسس در آیات
۱۰۲	ممنوعیت تجسس و تفتیش در روایات
۱۰۴	ممنوعیت تجسس و تفتیش از نظر فقها
۱۰۵	حمایت از حریم مکانی
۱۰۵	ادله‌ی نقلی ممنوعیت ورود به منازل بدون استیذان
۱۰۵	ممنوعیت ورود به منازل بدون استیذان در آیات
۱۰۶	آیه ۲۷ سوره‌ی نور
۱۰۸	آیه ۲۸ سوره‌ی نور
۱۰۹	آیه ۵۸ سوره‌ی نور
۱۱۱	آیه ۴ سوره‌ی حجرات
۱۱۱	ممنوعیت ورود به منازل بدون استیذان در روایات
۱۱۳	ممنوعیت ورود به منازل بدون استیذان در نظر فقها
۱۱۴	حمایت از حریم جسمانی
۱۱۴	ادله‌ی نقلی ممنوعیت استراق بصر
۱۱۵	ممنوعیت استراق بصر در آیات
۱۱۶	ممنوعیت استراق بصر در روایات
۱۱۷	ممنوعیت استراق بصر در نظر فقها
۱۱۹	حمایت از حریم ارتباطی
۱۲۰	ادله‌ی نقلی ممنوعیت استراق بصر

۱۳۰.....	ممنوعیت استراق سمع در آیات.....
۱۳۱.....	ممنوعیت استراق سمع در روایات.....
۱۳۲.....	ممنوعیت استراق سمع در نظر فقها.....
۱۳۲.....	ادله‌ی نقلی ممنوعیت نیمه و غیبت.....
۱۳۳.....	ممنوعیت نیمه و غیبت در آیات.....
۱۳۳.....	آیه ۱۲ سوره‌ی حجرات.....
۱۳۵.....	آیه ۱ سوره‌ی همزه.....
۱۳۶.....	آیه ۱۶ سوره‌ی نور.....
۱۳۷.....	ممنوعیت نیمه و غیبت در روایات.....
۱۳۸.....	ممنوعیت نیمه و غیبت در نظر فقها.....
۱۳۹.....	ادله‌ی نقلی ممنوعیت سب و هجو و قذف.....
۱۳۰.....	ممنوعیت سب و هجو و قذف در آیات.....
۱۳۰.....	آیه ۱۰۸ سوره‌ی انعام.....
۱۳۲.....	آیه ۱۱ سوره‌ی حجرات.....
۱۳۵.....	آیه ۴ سوره‌ی نور.....
۱۳۶.....	آیه ۲۳ سوره‌ی نور.....
۱۳۷.....	ممنوعیت سب و هجو و قذف در روایات.....
۱۳۸.....	ممنوعیت سب و هجو و قذف در نظر فقها.....
۱۴۱.....	ادله‌ی نقلی ممنوعیت اشاعه‌ی فحشا و هتک ستر.....
۱۴۲.....	ممنوعیت اشاعه‌ی فحشا و هتک ستر در آیات.....
۱۴۲.....	آیه ۱۹ سوره‌ی نور.....
۱۴۲.....	آیات ۳۰ و ۳۱ سوره‌ی نور.....
۱۴۳.....	ممنوعیت اشاعه‌ی فحشا و هتک ستر در روایات.....
۱۴۴.....	ممنوعیت اشاعه‌ی فحشا و هتک ستر در نظر فقها.....
۱۴۶.....	ادله‌ی نقلی ممنوعیت خیانت در امانت.....
۱۴۷.....	ممنوعیت خیانت در امانت در آیات.....
۱۴۷.....	آیه ۵۸ سوره‌ی نساء.....
۱۵۰.....	آیه ۲۸۳ سوره‌ی بقره.....
۱۵۲.....	ممنوعیت خیانت در امانت در روایات.....

۱۵۴ ممنوعیت خیانت در امانت در نظر فقها
۱۵۶ قواعد فقهی در حمایت از حریم خصوصی
۱۵۷ قاعده یا اصل صحت
۱۶۰ قاعده‌ی تسلیط یا سلطنت بر اموال

۱۶۳ فصل سوم: حمایت از حریم خصوصی در حقوق موضوعه ی ایران
۱۶۵ مبانی اسلامی نظام حقوقی ایران
۱۶۷ مبانی اساسی
۱۷۰ نگاه قوه‌ی مقننه در پاسداری از حریم خصوصی
۱۷۲ جایگاه قضا در پاسداری از حریم خصوصی
۱۷۶ قانون آیین دادرسی کیفری
۱۷۷ ملاک‌های مرتبط با حمایت از حریم خصوصی در قانون
۱۷۷ آیین دادرسی کیفری
۱۸۵ قانون آیین دادرسی مدنی
۱۸۵ ماده ۳ قانون آیین دادرسی دادگاه‌ها، موسس و انقلاب در امور مدنی
۱۸۶ قانون مجازات اسلامی
۱۸۷ ضمانت حفظ حریم خصوصی افراد و ادله‌ی صحت آن
۱۸۸ ضمانت صیانت از حریم خصوصی افراد پس از مرگ
۱۸۸ جریحه‌دار کردن عفت عمومی و حمایت از حریم خصوصی
۱۸۹ محدودیت اعمال مقامات رسمی و حمایت از حریم خصوصی
۱۹۰ صیانت و ضمانت حفظ حریم جسمانی اشخاص
۱۹۲ حمایت و ضمانت حفظ حریم خصوصی منازل
۱۹۳ حمایت و ضمانت حفظ حریم خصوصی ارتباطات
۱۹۴ قانون مدنی
۱۹۵ قانون مسئولیت مدنی
۱۹۶ قانون مطبوعات
۱۹۷ قانون مرکز آمار ایران
۱۹۷ قانون تجارت الکترونیکی
۱۹۸ حمایت از «داده‌ی پیام»های شخصی (حمایت از داده Data Protection)

۲۰۰..... قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی

۲۰۲..... نتیجه‌گیری و پیشنهاد

۲۰۴..... فهرست منابع

۲۰۴..... الف - منابع فارسی - عربی

۲۱۵..... ب - منابع لاتین

۲۱۶..... ج - منابع اینترنتی

www.ketab.ir

پیشگفتار

«هذا من فضل ربی»

هر سر مویم ثناخوان تو باد، ای چهره‌ی جمیل و نامنتها که در آینه‌ی آفرینش همه‌ی نقاشی‌ها و نقاشی‌ها و صورت‌ها و صورت‌گری‌ها از آن تُست. این نیازمند، چون همیشه تمییزگری و تسییح‌خوان تُست که بار دیگر به اندیشه‌اش پرواز، به دستش توان، به چشمش نور، به طبعش جولان، به کلامش برکت و به روانش حرکت بخشیدی.

یا سر ستمنتها ساحت مقدس پیامبر اکرم (ص)، ائمه اطهار (ع) و حضرت بقیه الله الاعظم (ع) که در زبانی یارای توصیف مددشان در مسیر کسب علم و دانش اینجانب و نگارش این کتاب کمال بود. و با تقدیر فراوان از اساتید بزرگوارم جناب آقای دکتر آیت‌الله سید محمد موسوی بجنوردی که همواره به کسب علم از محضر ایشان افتخار می‌کنم، سرکار خانم دکتر مریم ابن تراب که با راهنمایی و همراهی‌های صورانه‌ی خود به هرچه پربارتر این اثر تک‌ک‌های شایانی نمودند، جناب آقای دکتر باقری که همیشه معلم و مشاوری دلسوز برای بنده بوده‌اند، سرکار خانم دکتر فهیمه ملک زاده که همواره بهترین دوست و گرانقدرترین راهنمایم در امر پژوهش بوده‌اند و نیز تمامی آموزگاران و اساتیدی که با وجود خود خود، شمع علم را در وجودم روشن و زنده نگاه داشتند.

و با تشکر از پدر مهربانم و دست‌بوسی از مادر نازنینم که هر دو با وجود که معنای عشق، زندگی، علم‌آموزی و زیستن را به من آموخت. و سپاس همسفر عزیزم که همواره در مسیر کسب علم و دانش مشوق و همراهی دلسوز برای من بوده‌اند.

و در آخر نیز با تشکر و سپاس فراوان از جناب آقای حسینی نیک مدبر محترم مجمع علمی و فرهنگی مجد که با زحمات مجدانه خود فرصتی مغتنم را جهت ارائه‌ی این اثر پژوهشی فراهم آوردند.

از خداوند متعال برای تمامی این عزیزان آرزوی توفیق، سلامتی و بهروزی دارم. و امیدوارم که این پژوهش مقبول درگاه حق تعالی قرار گیرد.

مقدمه

حریم خصوصی به معنای مجموعه‌ی اطلاعات و مسائل حوزه‌های خصوصی - فردی است که شخص نمی‌خواهد کسی بدون تمایل و اطلاع وی نسبت به آن دسترسی حاصل و به آنها تعرض شود، یکی از ارزشمندترین مفاهیم نظام‌های حقوقی توسعه‌یافته است. حق بر حریم خصوصی از آنجایی که ارتباط بسیار نزدیکی با کرامت انسان دارد جزئی از مهمترین حقوق انسانی به شمار می‌رود. این حق تضمین‌کننده‌ی حریم خصوصی و معنوی انسان نیز هست. این حق با آزادی و استقلال انسان‌ها ارتباط گسترده‌ای دارد. هر سازه‌ی خود به وی امکان می‌دهد تا سرنوشت خود را تعیین کرده، و به طور کلی اهداف خصوصی خویش را تعقیب کند. داشتن حریم خصوصی در عرصه‌ی اجتماعی به انسان امکان می‌دهد تا حق تشکیل انجمن‌ها و تشکلات خصوصی را داشته باشد.

با توجه به اینکه حریم خصوصی در اسلام از حق حریم خصوصی وجود دارد، کمتر کسی به این بخش از این مباحث توجه نموده است. از این رو چنین پژوهشی ضروری به نظر می‌رسد زیرا حتی با مبنای متون اسلامی، ادله استنباط فقه شیعه و نظرات فقها بخشی از منابع اصلی قوانین ایران محسوب می‌شوند، توجه به این مبانی و به‌کارگیری آنها در جهت حمایت از این حق در قوانین ما بسیار اندک بوده، و در تدوین قوانین و حمایت از حریم خصوصی در کشور ما موضوع آنچنان که باید منعکس نشده است.

با بررسی‌های صورت‌گرفته در این پژوهش این نتیجه حاصل شد که داشتن حریم خصوصی و حمایت از آن یکی از آموزه‌های حقوق اسلام است. و این نظام حقوقی بیش از تمامی نظام‌ها به این حق اساسی پرداخته و در قالب آیاتی به آن صریح از مصادیق این حق حمایت کرده است. بررسی روایات نبوی و ائمه‌ی اطهار (ع)، نیز بیان‌گر وجود، اهمیت و حمایت از این حق بشری است. مطالعه‌ی نظرات فقها نشان‌دهنده‌ی استناد ایشان به آیات و احادیث، در رابطه با حمایت از حریم خصوصی است. لیکن حریم خصوصی در متون اسلامی و نظرات فقها با این واژه مورد حمایت واقع نشده است بلکه این حق در قالب مصادیقی چون ممنوعیت سوءظن، تجسس،

ورود بدون اذن به منازل دیگران، استراق سمع و بصر، نمیمه و غیبت، سب و هجو و قذف، اشاعه‌ی فحشا و هتک ستر و خیانت در امانت مورد حمایت قرار گرفته است.

لیکن متأسفانه باید دانست که به این حق اساسی آن‌گونه که شایسته است نه در عرصه علمی - پژوهشی و نه در عرصه اجرایی - قانونی پرداخته نشده و با وجود این که حمایت‌های گسترده و غیرقابل انکاری از این حق در منابع اصلی حقوق اسلامی از جمله قرآن و سنت وجود دارد زادگاه حقوقی، قانونی و آکادمیک این حق غرب بوده است. بنابراین در راستای یک پژوهش بی‌طرفانه و علمی بر آن شدیم تا ابعاد این حق در حقوق اسلام و فقه شیعه بررسی کنیم تا برگی بدیع از حمایت‌های همه‌جانبه دستورات الهی در بین اسلام نمایان کنیم. باشد که مقبول درگاه حق تعالی واقع شود.

کلیات

گروهی از جامعه‌شناسان می‌دانند انسان موجودی مدنی‌الطبع است. و زندگی اجتماعی از طبیعت وجودی او سرچشمه می‌گیرد. وی دیگر عقیده دارند که نیازهای انسان، او را به سوی زندگی اجتماعی سوق داده است زیرا در اجتماع، و با گره خوردن نیروی افراد به یکدیگر افزون بر رفع نیاز، امنیت افراد از طرف جمع پاسداری می‌شود. دیرزمانی است که انسان گونه‌های مختلف زندگی اجتماعی را تجربه می‌کند، تا بهترین روش زندگی مدنی را بیابد و متمدن شود. شگفت‌انگیز است که پس از سپری کردن این دوران، در جست‌وجوی حق عزلت و تنهایی خود برمی‌گردد. جمع است، و از آن با عنوان حریم خصوصی یاد می‌کند.

حق حریم خصوصی افراد از عناوین نوپیدا است. تازگی این حق، تعریف آن را دشوار ساخته است. برای دریافت مفهوم حریم خصوصی، دیدگاه اندیشمندان غربی مورد بررسی قرار می‌گیرد. تا جایگاه چنین حقی، در قلمرو حقوق اسلامی روشن شود. چرا که اندیشمندان حقوق غرب اولین کسانی بودند که به این واژه حیات حقوقی آکادمیک بخشیده و آن را از قلمرو فلسفه به قلمرو حقوق دانشگاهی وارد کرده و از آن نهادی حقوقی - قانونی در چارچوب‌های نظام پژوهشی - مطالعاتی به وجود آوردند.

بیان و طرح مسئله

حریم خصوصی به معنای چارچوبی از فضای فکری، معنوی و مادی متعلق به انسان است که هیچ کس حق تعرض به آن را ندارد. از این رو می‌توان آن را یکی از ارزشمندترین مفاهیم نظام حقوقی اسلام و نیز نظام‌های حقوقی توسعه‌یافته دانست. حق ناشی حریم خصوصی در زمره‌ی مهمترین حقوقی است که ارتباط تنگاتنگی با کرامت انسانی دارد. و هدف از آن تعالی شخصیت انسان و به دیگر سخن تکریم مایه‌های مادی و معنوی انسان است. حریم خصوصی با استقلال و آزادی انسان‌ها و حق تعیین سرنوشت برای خود ارتباط گسترده‌ای دارد. زیرا فضای لازم برای رشد و تکامل شخصیت افراد را فراهم ساخته و از ابزار شدن انسان‌ها جلوگیری می‌کند. به انسان‌ها امکان می‌دهد تا اهداف و غایات خصوصی خود را تعقیب کنند و عرصه‌ای برای ابراز احساسات، عواطف درونی خود داشته باشند. همچنین، حریم خصوصی یکی از اصول بنیادین نظام حقوقی جامعه‌ی مدنی است که امکان شکوفایی انجمن‌ها و تشکلات خصوصی را فراهم می‌آورد. لزوم حمایت از حریم خصوصی و عدم مداخله در امور خصوصی یکی از اصول بنیادین نظام حقوقی اسلام نیز است. در آیات متعددی از قرآن مجید بر لزوم رعایت حریم خصوصی تأکید شده است (سوره‌ی حجرات/ آیه ۱۲، سوره‌ی نور/ آیه ۲۷، سوره‌ی بقره/ آیه ۱۸۹). سنت پیامبر اکرم (ص) و ائمه‌ی اطهار (ع) و سیره‌ی مسلمانان نیز سرشار از توصیه‌هایی در پرهیز از نقض مصادیق مختلف حریم خصوصی است. البته، اصطلاح «حریم خصوصی» نه در آیات قرآن و نه در روایات اسلامی به کار نرفته است و موضع اسلام در مواجهه با مقوله‌ی حریم خصوصی یک موضع به اصطلاح «تحویل‌گرایانه» است. یعنی حریم خصوصی، در قالب احاله به حقوق و آزادی‌های دیگر نظیر حق مالکیت، حق آزادی انجمن، حق برخورداری از اصل برائت، حق غیرقابل تعرض بودن حقوق وابسته به شخصیت مورد حمایت واقع شده است. این پژوهش در صدد بیان این نکته است که قدمت حمایت از حریم خصوصی در حقوق اسلامی بسیار بیشتر از سایر نظام‌های حقوقی است و مقوله‌های مختلف این حق با مبانی مستحکمی مورد حمایت قرار گرفته است. حریم خصوصی منازل، ارتباطات، امور خصوصی و افکار و عقاید شخصی بیش از ۱۴۰۰ سال پیش مورد تأکید اسلام قرار گرفته است در حالی که نخستین جرعه‌های حمایت

جدی از حریم خصوصی حتی در مواضع تحویل‌گرایان سنت غرب به قرون ۱۷ و ۱۸ میلادی باز می‌گردد.

نکته‌ی مهمی که در تفسیر آیات و روایات اسلامی مربوط به حریم خصوصی باید مورد توجه قرار گیرد آن است که آیات و روایات در قالب احکام تکلیفی از مصادیق حریم خصوصی حمایت کرده‌اند. بنابراین نباید خرده گرفت که آیات و روایات اسلامی جامعه‌ی مذهبی و اخلاقی دارند و نه جنبه‌ی حقوقی تا در تحمیل مسئولیت بر عهده‌ی نقیض کنند. آن قابل استناد باشند. با وجود این، متأسفانه نه در نظام حقوقی ایران و نه در نام حقوقی سایر کشورهای مسلمان، در تدوین قوانین و مقررات مختلف مرتبط با حریم خصوصی اهمیت این حق چنان که باید درک نشده و حمایت‌های لازم از آن صورت نگرفته است.

ضرورت، اهمیت و مدل کتاب

در اصل این امر حریم خصوصی باید مورد حمایت قرار گیرد تردیدی وجود ندارد. اما چگونگی این حمایت محل نزاع است. به عبارت دیگر، مفهوم حریم خصوصی، مصادیق و موارد آن و شرایط و عوامل نادیده گرفتن آن از سوی دولت‌ها و هیئت حاکمه و اینکه چه چیزها داخل در آن یا خارج از آن قرار می‌گیرند و شرایط و موارد ورود به حریم خصوصی در زمره‌ی مهمترین مسائلی است که تاکنون پاسخی روشن نیافته‌اند. به ویژه در نظام حقوقی ایران که کم‌تر به این مباحث پرداخته شده است. از دیگر سو، متأثر بودن نظام حقوقی ما از فقه امامیه، ضرورت تبیین مسئله‌ی حریم خصوصی از منظر استنباط فقهی و به خصوص استنباط اصلی استنباط چون قرآن و سنت را امری انکارناپذیر می‌نماید. اصطلاح حریم خصوصی در سیستم حقوق غرب اصطلاح جدیدی است، و حقوق‌دانان غربی نیز با دشواری معادل و ذکر آن روبه‌رو شده‌اند. هدف این پژوهش بیان تعریفی جامع و مانع از حریم خصوصی و نیز ذکر مصادیق آن است و پس از آن، به تبیین پاسداری حقوق اسلامی با وجود قدمت خود از حریم خصوصی می‌پردازد، و جزئی‌ترین موارد آن را تیز از نظر دور نداشته است.